

NACIONALINĖS REGIONINĖS PLĖTROS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022-01-10 Nr. 1AR-28
Vilnius

Posėdis vyko 2021 m. gruodžio 29 d. (13.00-16.15 val.) nuotoliniu būdu per „Microsoft Office“ vaizdo platformą Teams“.

Dalyviai:

Nacionalinės Regioninės plėtros tarybos nariai:

Skirmantas Mockevičius, Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas (Tarybos pirmininkas);

Nijolė Dirginčienė – Kauno regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkė (Tarybos pirmininko pavaduotoja);

Arnoldas Abramavičius – vidaus reikalų viceministras;

Inga Balnanosienė, Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorė;

Antanas Černeckis – Telšių regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Sigitas Dimaitis – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų direktorius;

Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ generalinis sekretorius;

Egidijus Giedraitis – žemės ūkio viceministras;

Vytautas Grubliauskas – Klaipėdos regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Justina Jakštienė – socialinės apsaugos ir darbo viceministrė;

Viktorija Krutulytė – Nevyriausybinų organizacijų tarybos narė;

Agnė Kudarauskienė – švietimo, mokslo ir sporto viceministrė

Darius Kvedaravičius – aplinkos viceministras;

Janina Matuizienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos generalinė sekretorė;

Ramūnas Navickas – Nacionalinės bendruomeninių organizacijų tarybos pirmininkas;

Edgaras Pilypaitis – Marijampolės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Eglė Radišauskienė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė;

Agnė Vaiciukevičiūtė – susisiekimo viceministrė;

Kęstutis Vaitukaitis – Vilniaus regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Rimas Varkulevičius – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas;

Odeta Vitkūnienė – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento direktorė;

Albinas Vilčinskas – kultūros viceministras

Artūras Visockas – Šiaulių regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Roma Žakaitienė – Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė;

Iš 36 Nacionalinės regioninės plėtros tarybos narių dalyvavo 25. Kворumas yra.

Regioninių plėtros tarybų nariai; ministerijų atstovai, savivaldybių atstovai, kartu – 72 asmuo.

Posėdžio sekretorė LR Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos grupės patarėja Dorota Levko.

DARBOTVARKĖ:

1. Lietuvos savivaldybių asociacijos pozicija dėl Sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos.
2. 2021-2030 metų sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos projekto svarstymas.
3. 2021-2030 metų sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programos projekto svarstymas
4. 2021-2030 metų susisiekiimo plėtros programos projekto svarstymas.
5. Nacionalinio dviračių takų plėtros plano pristatymas.
6. Tūkstantmečio mokyklos programos pristatymas

Tarybos pirmininkas pasveikino visus susirinkusius ir pristatė posėdžio darbotvarkę. Darbotvarkei buvo pritarta vienbalsiai. Pirmininkas perdavė žodį **Vidaus reikalų (VRM) viceministrui Arnoldui Abramavičiui**, kuris apibendrindamas 2021 metams užsibrėžtus tikslus ir atliktus darbus akcentavo, kad Regionų plėtros programa jau finalizuojama ir 2022 metų sausį bus kviečiamas tarpinstitucinės darbo grupės Regionų plėtros projektui parengti, kurioje bus diskutuojama apie priemones bei finansines projekcijas, posėdis. Suderinta Regionų plėtros programa bus pristatyta Nacionalinėje regioninėje plėtros taryboje (NRPT) vasario/kovo mėnesį. Vėliau Regionų plėtros programa bus teikiama Vyriausybei.

LSA direktorė Roma Žakaitienė reaguodama į Viceministro pasisakymą domėjosi, kada Regionų plėtros programa ir Regionų plėtros planai bus pristatyti NRPT posėdyje. LSA direktorė taip pat paklausė dėl rašto, išsiųsto LSA vardu LR Vidaus reikalų ministerijai (VRM) bei LR Finansų ministerijai (FINMIN). Rašte buvo pateikti klausimai susiję su Regionų plėtros programa, ministerijų plėtros programomis, t.y. klausimai aktualūs rengiant regionų plėtros planus. LSA direktorė pabrėžė, jog LSA tikisi gauti atsakymą į raštą iki tarpinstitucinės darbo grupės posėdžio sausio mėnesį.

VRM viceministras Arnoldas Abramavičius informavo, kad raštas buvo išanalizuotas, persiųstas taip pat kitoms ministerijoms pagal jų kompetenciją. Galutinis atsakymas bus pateiktas surinkus atsakymus iš ministerijų. Į klausimą dėl Regionų plėtros plano svarstymo NRPT posėdyje viceministras atsakė, kad sudertą Regionų plėtros programos dokumentą planuojama pateikti NRPT I-ąjį 2022 metų ketvirtį.

1. SVARSTYTA. Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) pozicija dėl Sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos.

LSA direktorė Roma Žakaitienė pasisakymo pradžioje informavo, kad organizacija gana ilgai negalėjo priimti vieningo dokumento dėl šios reformos todėl, kad situacija savivaldybėse yra labai skirtinga. 2021 m. gruodžio 14 d. išplėstiniame LSA valdybos posėdyje buvo plačiai išdiskutuota reformos būtinybė ir priimtas nutarimas su siūlymais LR Sveikatos apsaugos ministerijai (SAM). LSA direktorė pristatė LSA poziciją. (*Lietuvos savivaldybių asociacijos tarybos 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimas Nr. VN-35 pridedamas*). Nutarimas buvo išsiųstas SAM ir LR Seimo kanceliarijai.

Tarybos pirmininkas padėkojo už LSA pozicijos pristatymą. Papildydamas LSA direktorės pasisakymą tarybos pirmininkas, einantis LSA sveikatos reikalų komiteto pirmininko pareigas paaiškino, kad LSA išreiškta pozicija nereiškia, kad savivaldybės priešinasi tikslui, priešingai – pritaria. Reformos tikslas yra teisingas, tačiau reikalinga diskusija. Tarybos pirmininkas taip pat pažymėjo, kad kalbant su savivaldybėmis dėl reformos, ministerija neturėtų ignoruoti jų nuomonės, nes ta nuomonė atspindi ne tik politikų, bet ir gyventojų požiūrį į siūlomas permainas. Pirmininkas paragino daugiau kalbėtis, diskutuoti, bet ir klausytis vieni kitų.

Tarybos pirmininkas tęsdamas mintį kalbėjo apie jau dabar jaučiamą slaugytojų padėjėjų ir socialinių darbuotojų, ypač atokesnėse vietovėse, trūkumą. Pirmininkas taip pat informavo, kad jau

dabar yra mąstoma apie specialių programų profesinėse mokyklose kūrimą, siekiant pritraukti kuo daugiau jaunuolių į su slauga ir socialiniu darbu susijusias specialybes.

Pirmininkas pakvietė SAM viceministrę pakomentuoti LSA pristatytą poziciją.

SAM viceministrė Danguolė Jankauskienė patvirtino, kad LSA raštas buvo gautas ir ministerija rengia atsakymą. Viceministrė išreiškė poziciją, kad ministerija sutinka su LSA nuomone dėl pirminės priežiūros paslaugų stiprinimo būtinybės, informavo, kad ministerija yra pasirengusi padėti savivaldybėms su šeimos gydytojų komandos formavimu ir specialistų pritraukimu. Kalbėdama apie pilotinius projektus viceministrė informavo, kad šiuo metu ministerijoje yra sprendžiama, kokie tai bus projektai, kokie nauji modeliai bus diegiami. Kalbėdama apie jaunųjų specialistų pritraukimą viceministrė paminėjo, kad LR Vyriausybės programoje yra numatyta tokia priemonė, taip pat sveikatos apsaugos ministerijos plėtros programoje šiai veiklai yra numatytos investicijos į minkštasias veiklas.

Viceministrė pasakė, kad ministerija nesutinka su savivaldybių pozicija išlaikyti visas ligonines visose savivaldybėse su tų pačių paslaugų paketu ir infrastruktūra, kuri yra šiandien, kadangi nepavyks išlaikyti paslaugų kokybės tiek akušerijos, tiek pediatrijos, tiek chirurgijos srityse. Viceministrė pasidžiaugė, kad vyksta labai konstruktyvi diskusija tarp ministerijos, savivaldybių ir socialinių partnerių, tačiau pabrėžė, kad dėl paslaugų reorganizacijos šios institucijos privalės susitarti. Papildydama savo pasisakymą, viceministrė pasakė, kad visose Europos šalyse pereinama nuo stacionarios prie ambulatorinės pagalbos, nes išgydyti įmanoma ne tik pasitelkus stacionarias paslaugas, bet ir ambulatorines, o tai, pasak viceministrės, taip pat mentaliteto pokyčio klausimas.

Kalbėdama apie įstaigų išlaikymą viceministrė pabrėžė, kad ministerija nenori uždaryti nei vienos ligoninės, nei vieno skyriaus, tačiau siekia pakeisti pagalbos teikimo formą iš stacionarinės į ambulatorinę.

Kalbėdama apie reikalavimus kokybei viceministrė akcentavo, kad dėl sveikatos įstaigų tinklo struktūros ministerija sutiktų įvesti pereinamąjį laikotarpį, tačiau kokybės reikalavimai atskiroms paslaugoms visose savivaldybėse Lietuvos gyventojams turės būti vienodi.

Viceministrė baigdama savo pasisakymą pabrėžė, kad 2/3 savivaldybių yra pasiryžusios pokyčiams ir pasidžiaugė, kad keičiasi atskirų žmonių ir institucijų požiūris į reformą. Palinkėjo gero bendradarbiavimo ir pasiūlė daugiau kalbėtis tarpusavyje, siekiant geriausio rezultato.

2. SVARSTYTA. 2.2021-2030 metų sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos projekto svarstymas.

SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus patarėja Audronė Astrauskienė pristatė SAM programą, skirtą sveikatos išsaugojimui ir stiprinimui.

(Priedamos pristatymo skaidrės)

Tarybos pirmininkas padėkojo už pristatymą ir pristatė pasiūlymus programai:

PROBLEMA: 2021-2030 m. Nacionalinėje pažangos programoje (NPP) keliamas ambicingas tikslas sumažinti prevencinėmis priemonėmis išvengiamą mirtingumą beveik 2 kartus. Šio tikslo pasiekimas priklauso nuo savivaldybių savarankiškų funkcijų visuomenės sveikatos srityje vykdymo veiksmingumo. Regioninei pažangos priemonei numatytas finansavimas iškeltam tikslui yra neadekvačiai mažas.

PASIŪLYMAS: Padidinti regioninės pažangos priemonės „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ finansavimą, kad jis būtų proporcingas savivaldybių funkcijų visuomenės sveikatos priežiūros srityje mastui ir iškeltam tikslui.

Pirmininkas pakvietė NRPT narius diskusijai.

SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus patarėja Audronė Astrauskienė reaguodama į pasiūlymą informavo, kad papildomai apie 25 mln. intervencinių lėšų netiesiogiai pasieks regionus.

Vilniaus Regiono plėtros tarybos (RPT) kolegijos pirmininkas Kęstutis Vaitukaitis svarstė, kaip gali Sostinės regionas su milijonu gyventojų ir dideliais vidiniais mirtingumo rodiklio

netolygumais sumažinti rodiklį, naujame finansavimo laikotarpyje šiam tikslui gavęs tik 2 mln. eurų, palyginus su Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionu turinčiu kiek daugiau negu 1,8 mln. gyventojų ir gausiančiu 17 mln. eurų.

SAM Europos Sąjungos paramos skyriaus vedėja Edita Laurinavičienė paaiškino, kad Lietuva yra suskirstyta į 2 regionus – išsivysčiusį Sostinės regioną ir Vidurio ir Vakarų Lietuvos regioną, ir bendras struktūrinių fondų procentas atitenkantis Sostinės regionui yra daug mažesnis. Tokios taisyklės yra nustatytos FINMIN ir Europos Komisijos (EK). Padidinti sumą galima būtų nebent didinant bendrą sumą šiai priemonei, tada atitinkamai padidėtų suma skirta Sostinės regionui. SAM yra apribota taisyklių nustatytų FINMIN ir EK.

LSA direktorė Roma Žakaitienė pasidžiaugė, kad Visuomenės sveikatos centrų stiprinimui ateinančių laikotarpi bus skirti 22 mln. eurų, o ne 17 mln., apie kuriuos buvo kalbama pradžioje. Direktorė domėjosi kitomis investicijomis sveikatos stiprinimo ir išsaugojimo srityje ir klausė, koku būdu šios lėšos pasieks savivaldybes: ar centralizuotai, ar bus reikalaujama investicinių projektų?

SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus patarėja Audronė Astrauskienė informavo, kad didelė dalis investicijų, kurios yra numatytos kitose priemonėse pasieks visą Lietuvą. Ministerija nėra galutinai apsisprendusi, tačiau numatoma, kad tai bus skėtiniai projektai, pilotiniai projektai ir planuojama, kad atskiros savivaldybės galės pasirinkti jiems aktualiausius pilotinius projektus, kurie jau bus aprašyti ir juos įgyvendinti. Planuojama, kad pilotiniai projektai apims didesnę savivaldybių skaičių.

Tarybos pirmininkas pratęsdamas LSA direktorės klausimą išreiškė susirūpinimą dėl galimo priemonių dubliavimo dėl to, kad iki šiol nežinoma, kaip bus pasiekiamas dalies projektų finansavimas. Pirmininkas kreipėsi į SAM su prašymu informuoti, kokie kriterijai ar reikalavimai bus keliami vienoms ar kitoms savivaldybėms, norinčioms gauti tam tikrą finansavimą ne per regionines priemones.

SAM Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus patarėja Audronė Astrauskienė pritarė tarybos pirmininkui dėl to, kad regiono plėtros tarybos turi matyti visumą, kad nebūtų jokio dubliavimosi ir informavo, kad šiuo metu SAM rengia pažangos priemonių aprašymus, detalizuoja veiklas ir jų finansavimo būdus, kurie bus pristatyti per artimiausius susitikimus.

Tarybos pirmininkas pakvietė balsuoti „už“ išvadą.

Klausimo svarstyme dalyvavo 25 NRPT nariai.

Balsavo „už“ - 14.

Balsavo „prieš“ - 0.

Susilaikė - 1.

Kiti – nebalsavo.

Išvadai pritarta.

3. SVARSTYTA. 2021-2030 metų sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programos projekto svarstymas

SAM Strateginio planavimo ir valdymo skyriaus vedėja Raimonda Janonienė pristatė plėtros programą. (*Pristatymo skaidrės pridedamos*)

Tarybos pirmininkas padėkojo už pristatymą ir supažindino visus su apibendrintu NRPT pasiūlymu:

PROBLEMA: nenumatyta regioninė pažangos priemonė, skirta asmens sveikatos priežiūros paslaugoms (įskaitant fiziniam sveikatos priežiūros paslaugų pasiekiamumui) gerinti, nors tai yra susiję su savivaldybių savarankiškos funkcijos vykdymu ir su pagrindinėmis problemomis regionuose, t.y., senstančia visuomene, mažėjančiu asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumu atokiaose vietovėse.

PASIŪLYMAS: nustatyti regioninę pažangos priemonę, skirtą asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybei ir pasiekiamumui gerinti.

Tarybos pirmininkas pastebėjo, kad šiandienos SAM plėtros programos pristatyme jau buvo kalbėta apie NRPT siūlomą pažangos priemonę ir tai leidžia manyti, kad ministerija iš esmės pritaria šiam siūlymui.

Tarybos pirmininkas kreipėsi į SAM atstovus ir paklausė, ar jų manymu nereikėtų taip pat kitų priemonių, pavyzdžiui sveikatos kokybės užtikrinimo, perduoti savivaldybėms per regionines pažangos priemones? Šiuo metu savivaldybės savo reguliavimo sferoje turi tiek ligonines tiek poliklinikas, taip pat socialines paslaugas teikiančias įstaigas, taigi savivaldybėms yra lengviau užtikrinti paslaugų sinergiją. Pirmininkas pabrėžė, kad sukūrus regioninę pažangos priemonę būtų nukrautas perteklinis darbas nuo ministerijos.

SAM viceministrė Danguolė Jankauskienė paaiškino, kad kol kas tokie pokyčiai nėra svarstomi. Viceministrė paaiškino, kad apibendrinusi savivaldybių atsakymus, gautus iki gruodžio 10 d., ministerija tęs diskusijas su savivaldybėmis dėl pilotinių projektų aprašymų, veiksmų programų ir kitų klausimų. Suderinus šiuos klausimus bus galimybė sugrįžti prie šios temos.

Tarybos pirmininkas pateikė siūlymą balsavimui. Klausimo svarstyme dalyvavo 24 NRPT nariai.

Balsavo „už“ – 13.

Balsavo „prieš“ – 0.

Susilaikė – 3.

Kiti – nebalsavo.

Išvadai pritarta.

3. SVARSTYTA. 2021-2030 metų susisiekimo plėtros programos projekto svarstymas

LR Susisiekimo (SUMIN) viceministrė Agnė Vaiciukevičiūtė pristatė plėtros programą.
(*Pristatymo skaidrės pridedamos*)

Tarybos pirmininkas pristatė NRPT narių suformuluotas problemas ir pasiūlymus:

1. PROBLEMA: regioninei pažangos priemonei „Skatinti darnų judumą miestuose“ įgyvendinti numatomas finansavimo šaltinis - 2021-2027 m. ES fondų lėšos. Pagal šiam šaltiniui nustatomą reikalavimą, regioninė pažangos priemonė galės būti įgyvendinta tik 18-oje miestų, kuriems iš 2014-2020 m. ES fondų lėšų buvo parengti darnaus judumo mieste planai.

PASIŪLYMAS: nenustatyti apribojimų, kuriais būtų užkertama galimybė visuose šalies miestuose įgyvendinti regioninę pažangos priemonę „Skatinti darnų judumą miestuose“.

2. PROBLEMA: nesuformuluota regioninė pažangos priemonė, skirta spręsti susisiekimo tarp miestų, priemiesčių ir nutolusių gyvenamųjų vietovių (įskaitant kelių, dviračių takų, pėsčiųjų takų infrastruktūros) problemas ir taip mažinti ŠESD.

PASIŪLYMAS: papildyti esamas regioninės pažangos priemones arba nustatyti naują regioninę pažangos priemonę, kuria būtų sprendžiamos priemiesčių ir nuo miestų nutolusių gyvenamųjų vietovių pasiekiamumo ir ŠESD išmetimų problemos.

3. PROBLEMA: regioninei pažangos priemonei „Gerinti eismo saugą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse“ numatomas finansavimo šaltinis - 2021-2027 m. ES fondų lėšos. ES fondų finansavimas eismo saugai Sostinės regione (Vilniaus apskrityje) gerinti nenumatomas, nors eismo saugos problema šiame regione yra aktuali.

PASIŪLYMAS: numatyti finansavimą ir finansavimo šaltinius, leidžiančius įgyvendinti regioninę pažangos priemonę „Gerinti eismo saugą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse“ Sostinės regione.

4. PROBLEMA: vykdomos viešųjų paslaugų tinklo reformos (įskaitant planuojamą sveikatos sistemos reformą), neužtikrinus su šiomis reformomis suderintų transporto paslaugų, pablogins reformuojamų paslaugų prieinamumą.

PASIŪLYMAS: įgyvendinant 2021-2030 m. susisiekimo plėtros programą, užtikrinti susisiekimo srities priemonių dermę su įgyvendinamomis viešųjų paslaugų tinklo reformomis (sveikatos priežiūros įstaigų tinklo, „Tūkstantmečio mokyklų“ ir kt.).

Vilniaus RPT kolegijos pirmininkas Kęstutis Vaitukaitis reaguodamas į pristatymą išreiškė susirūpinimą, dėl to, kad 2021-2027 m. Sostinės regionui nebus skirtas finansavimas eismo saugos problemoms spręsti, nors remiantis LR Statistikos departamento duomenimis, 23 proc. žuvusių ir 25 proc. sužeistųjų eismo įvykiuose nukentėjo būtent Vilniaus regione.

SUMIN Biudžeto ir investicijų departamento direktorius Saulius Kerza reaguodamas į pirmą pasiūlymą paaiškino, kad ministerijos vertinimu, būtent 25 ir daugiau tūkstančius gyventojų turinčios savivaldybės ir kurortinės vietovės turi didžiausias problemas, susijusias su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimu ir taršos mažinimu. Dėl to buvo nustatytas toks ribojimas. Kitos savivaldybės taip pat turės galimybes gerinti savo situaciją, joms tiesiog numatytas kitas finansavimo šaltinis, t.y. Ekonomikos atsparumo didinimo ir gaivinimo plano (RRF) lėšos.

Departamento direktorius atsakydamas į Vilniaus RPT kolegijos pirmininko klausimą pažymėjo, kad FINMIN ir SUMIN sprendimu, Sostinės regionas patenkantis į labiau išsivysčiusio regiono kategoriją negauna RRF lėšų, tačiau yra galimybės iš kitų finansavimo šaltinių šiek tiek kompensuoti negaunamas investicijas eismo saugos gerinimui. Direktorius paminėjo naują KPP planavimą ir nurodė, kad būtent ten būtų galima atrasti šias trūkstamas lėšas.

LSA direktorė Roma Žakaitienė paprašė paaiškinti, kokios konkrečiai lėšos bus skirtos Sostinės regionui eismo saugos problemoms spręsti. Direktorė pažymėjo, kad Sostinės regioną sudaro kelios labai skirtingos savivaldybės, turinčios eismo saugos problemų, kurias būtina spręsti. Jeigu pinigai RRF nėra numatyti ir nieko nebegalima jau padaryti, tai kokių lėšų galima tikėtis iš naujosios KPP programos? Direktorė paprašė pateikti atsakymą raštu į šį klausimą. Direktorė domėjosi, ar 42 savivaldybės, kurios iš 2014-2020 m. ES fondų lėšų nerengė darnaus judumo mieste planų, turi įsitraukti priemonę „Darnaus judumo skatinimas“ į Regiono plėtros planus?

VRM RPG vyresnysis patarėjas Andrius Valickas atsakė, kad situacijos analizėje problema yra, tad turi būti analizuojama ir dalinis finansavimo šaltinis tam taip pat yra numatytas. Tačiau regiono plėtros plano pažangos priemonėje nebus galimybės numatyti RRF pinigų – tam reikia rasti finansavimo šaltinį. Turint problemas, kurios neturi finansavimo šaltinio, reikės eiti ir derėtis dėl finansinių projekcijų peržiūros ir tų šaltinių paieškos. Jeigu problema egzistuoja ir yra pagrįsta, tai finansavimo šaltinį reikia surasti. Jeigu nepavyks rasti, tai čia būtų klausimas FINMIN ir SUMIN.

LSA direktorė Roma Žakaitienė domėjosi, kaip galima sakyti, kad 42 savivaldybėms, neturinčioms darnaus judumo mieste planų nenumatytas finansavimas darnaus judumo priemonėms, jeigu šiandien pristatytame 2021-2030 metų susisiekimo plėtros programos projekte RRF yra numatyta 250 mln. eurų šiai priemonei?

VRM RPG vyresnysis patarėjas Andrius Valickas atsakė, kad finansavimas numatytas valstybės planavimo būdu, t.y. tos pačios išlaidos negali būti planuojamos dviejose pažangos priemonėse. Kalbant tiksliau, jeigu savo pažangos priemonėje šias išlaidas planuoja SUMIN, tų pačių išlaidų neplanuoja regionas Regiono plėtros plane.

SUMIN Biudžeto ir investicijų departamento direktorius Saulius Kerza patikslino, kad 250 mln. RRF lėšos, kurias paskirta administruoti SUMIN nebus visa apimtimi skirtos savivaldybėms. Dalis pinigų bus skirta ūkio subjektams, fiziniams asmenims, didelė dalis bus skirta darnaus judumo priemonių įgyvendinimui, t.y. ekologiškoms viešojo transporto priemonėms įsigyti, elektromobilių įkrovimo stotelių įrengimui ir kai kurioms kitoms veikloms. Tos lėšos planuojamos SUMIN, tačiau kaip jas pradubliuoti per regiono planavimo dokumentus šiuo metu sunku atsakyti.

Tarybos pirmininkas paprašė SUMIN atstovo pakomentuoti pirmąją problemą ir pasiūlymą, suformuluotą NRPT.

SUMIN Biudžeto ir investicijų departamento direktorius Saulius Kerza atsakė, kad SUMIN mato darnų judumą plačiąja prasme, kad kuo daugiau būtų žaliųjų viešojo transporto priemonių, kad kuo daugiau būtų dviračių takų ir ekologiškų fizinių asmenų transporto priemonių ir tai yra vadinama darnaus judumo priemonių įgyvendinimu. Ministerija mato bendrą tikslą,

bendrus siekius ir norą, kad tie rezultatai atsirastų visose šešiasdešimtyje savivaldybių. Tačiau dėl skirtingų finansavimo šaltinių ir skirtingo planavimo, būtina bendradarbiaujant su VRM rasti auksinį vidurį, kad teisingai viską atvaizduoti strateginiuose dokumentuose. Šiandien to klausimo neišspręsimė, tačiau diskusijos vyksta.

Tarybos pirmininkas pakvietė SUMIN atstovą pakomentuoti antrą problemą ir pasiūlymą.

SUMIN Strateginio planavimo skyriaus atstovė Jurgita Rimkuvienė atsakė, kad Ministerija pagal kompetenciją neturi įrankių spręsti nuo miestų nutolusių gyvenamųjų vietovių susisiekimo problemų, tai yra tiesioginė savivaldybių funkcija. Galima tam tikrais įrankiais prisidėti, tačiau tiesiogiai ministerija neturi finansinių projekcijų šioms problemoms spręsti. Šiuo metu yra dirbama kartu su VRM ir kai kurios veiklos planuojamos 2021-2027 m. investicijų programoje, kurios galėtų būti įgyvendinamos formuojant funkcines zonas ir viena iš veiklų yra susisiekimo užtikrinimas. Nėra žinoma, kiek tai palies nutolusias gyvenamąsias vietas, šis klausimas turėtų greičiausiai būti sprendžiamas kartu su VRM.

Tarybos pirmininkas pakvietė pakomentuoti ketvirtą iškeltą problemą ir pateiktą siūlymą.

LR Socialinės apsaugos ir darbo (SOCMIN) viceministrė Justina Jakštienė iškėlė klausimą dėl viešojo transporto prieinamumo negalią turintiems asmenims, mamoms su vėžimėliais, pagyvenusiems žmonėms, bei kitoms pažeidžiamoms grupėms. Viceministrė atkreipė dėmesį, kad įtraukimas į darbo rinką nėra užtikrinamas dėl judumo, mobilumo problemų tiek savivaldybių ribose, tiek tarp savivaldybių. Viceministrės nuomone, būtina ieškoti sprendimo regiono mastu, kaip tai padarė Tauragė, pasirengusi savo funkcinį zonų strategiją. Susisiekimo problemų sprendimas padėtų sumažinti tiek negalią turinčių asmenų tiek vyresnio amžiaus gyventojų atskirtį ir padidinti jų dalyvavimą viešajame gyvenime, taip pat viešųjų paslaugų prieinamumą. Viceministrė pastebėjo, kad dėl mobilumo ir judumo neužtikrinimo, galimai nebus pasiekti tam tikri NPP nustatyti rodikliai.

Tarybos pirmininkas atsakydamas į viceministrės pasisakymą informavo, kad Tauragės regione buvo aiškiai identifikuota, kad viešojo transporto plėtra ir maršrutų planavimas yra tas kelias, kuris leis visas paslaugas, pradedant nuo švietimo, integruoti, nes iš esmės tai yra dalis susisiekimo sistemos. Toliau sveikatos paslaugos į namus, tiek socialinės paslaugos. NRPT pasiūlymas Pirmininko manymu, yra labai tiksliai suformuluotas ir laiku. Čia yra tiesiog indikacija, kad SUMIN, kuri yra labiau šakinė ministerija žinotų, kad planuotinas priemonės reikia pritaikyti prie kitų ministerijų priemonių tiek savivaldybių priemonių, kad nebūtų nereikalingų nesutarimų.

SUMIN viceministrė Agnė Vaiciukevičiūtė replikuodama į SOCMIN viceministrės pasisakymą užtikrino, kad SUMIN atlieka rimtus žingsnius ir šiuo metu rengia transporto veiklos pagrindų įstatymo pakeitimus, kurie numato kriterijus naujai įsigyjamos viešojo transporto priemonėms. Vienas iš kriterijų yra transporto priemonių pritaikymas žmonėms su specialiaisiais poreikiais. Taigi teisėkūros bazė yra keičiama ir jau šių metų pradžioje turėsime esminius pokyčius tiek susijusius su RRF investicijų, tiek su ES investicijų, susijusių su transporto priemonių įsigijimu, planavimu.

Reaguodama į pirmą NRPT pasiūlymą, viceministrė pasakė, kad ne darna judumo planai atskyrė savivaldybes o tarša, gyventojų skaičius ir tam tikri objektyvūs kriterijai. Dėl to yra 18 savivaldybių pasirengusių darnaus judumo planus, kurios ir pretenduos į ES investicijas, nes jos yra taršiausios, didžiausios, tos, kurioms tas pokytis turėtų būti didžiausias. Tačiau, RRF yra numatytas finansavimas likusioms savivaldybėms ir žiūrint pagal gaunamas lėšas ir savivaldybių dydį, tai jos gaus proporcingai panašias sumas darnaus judumo priemonių įgyvendinimui. Todėl siūloma nežiūrėti per finansavimo šaltinius, nes tikslas yra vienas, kad visos savivaldybės gautų lėšas darnaus judumo priemonių įgyvendinimui.

Tarybos pirmininkas patikslino, kad siekiant gauti ES finansavimą darnaus judumo priemonėms savivaldybėms buvo taikomas vienas kriterijus – 25 tūkst. gyventojų.

SUMIN Biudžeto ir investicijų departamento direktorius Saulius Kerza akcentavo, kad ministerijos siekis yra padaryti viešąjį transportą kuo patrauklesnį ir pritaikytą gyventojams su specialiaisiais poreikiais. Direktorius informavo, kad galbūt šiandienos plėtros

programos pristatyme tai ne pakankamai atspindėjo, tačiau dokumento derinimas su ministerijomis jau yra baigiamas ir nebuvo gauta esminių pastabų dėl viešojo transporto poreikio užtikrinimo, dėl to galima manyti, kad visi būtiniausi poreikiai yra įtraukti.

LSA direktorė Roma Žakaitienė uždavė klausimą, ar ta privaloma sąlyga dėl savivaldybių, kurios jau turi pasirengusios darnaus judumo planus, yra ES ar nustatyta nacionaliniu lygiu.

SUMIN Biudžeto ir investicijų departamento direktorius Saulius Kerza atsakė, kad tai nustatė ministerija.

SUMIN Strateginio planavimo skyriaus atstovė Jurgita Rimkuvienė reaguodama į Romos Žakaitienės pastebėjimą dėl nacionalinio reglamentavimo informavo, kad derybose su EK dėl 2021-2027 metų programos buvo kalbama apie tai, kiek ministerija yra pasiruošusi įgyvendinti darnaus judumo planų ir EK buvo ypatingai svarbu užtikrinti tęstinumą, kadangi būtent ES investicijomis buvo finansuoti 18 darnaus judumo planų parengimas, tad EK svarbu buvo užtikrinti, kad tie darnaus judumo planai kiek galima didesne apimtimi būtų įgyvendinti. Tai iš tikrųjų yra bendras EK ir SUMIN susitarimas.

Tarybos pirmininkas pateikė balsavimui 4 pastabas.

Tarybos pirmininkas pakvietė balsuoti. Klausimo svarstyme dalyvavo 19 NRPT narių.

Balsavo „už“ – 15.

Balsavo „prieš“ – 0.

Susilaikė – 0

Kiti - nebalsavo.

Išvadai pritarta.

4. SVARSTYTA. Nacionalinio dviračių takų plėtros plano pristatymas

SUMIN viceministrė Agnė Vaiciukevičiūtė pristatė plėtros planą.

(Pristatymo skaidrės pridedamos)

Tarybos pirmininkas paprašė patikslinti, ar Nacionalinio dviračių takų plėtros plano pagrindinis tikslas yra sukurti dviračių takų jungtis tarp savivaldybių? Galbūt reikėtų sugalvoti kitokią tikslą, kuris prisidėtų prie žmonių sveikatos stiprinimo, susisiektų problemų sprendimo. Pirmininkas pasiūlė tinklą plėsti tam tikro regiono mastu, galbūt mažiau padaryti, bet su didesne nauda? Pirmininkas pasiūlė Lietuvoje padaryti vieną bendrą tinklą, kad nei viena savivaldybė nebūtų užmiršta, nes jeigu dviračių takai bus tiesiami pagal tam tikrus kriterijus, gali būti, kad jie bus tęsiami gabalėliais ir nebus vientisumo, takai ves į niekur.

SUMIN viceministrė Agnė Vaiciukevičiūtė priminė 2 esminius dviračių tinklo plėtros tikslus, kurie yra: didinti kasdienių kelionių skaičių bei rekreacija. Dvi didžiausios dviračių takų problemos - tai egzistuojantys blogos būklės dviračių takai ir jungčių trūkumas. Dviračių takų priemonė yra susijusi su ŠESD mažinimu, kelionių automobiliu diversifikavimu kitomis transporto priemonėmis. Kriterijai, nustatyti plane, nėra sugalvoti nacionaliniu lygiu, jie buvo parengti remiantis ES patirtimi bei derinami su savivaldybėmis. Poreikis yra didesnis nei galimybės, tad reikės apsispręsti ir SUMIN, kaip atsakinga institucija sieks suderinti visus interesus.

LSA direktorė Roma Žakaitienė paprašė patikslinti, ar planas bus patvirtintas jau sausį, kaip anksčiau buvo kalbėta.

SUMIN viceministrė Agnė Vaiciukevičiūtė patvirtino, kad tikimasi planą patvirtinti sausio mėnesį.

SUMIN Ateities susisiektų politikos grupės vyriausiasis specialistas Nemunas Abukevičius papildydamas viceministrės pasisakymą informavo, kad plane nebus numatyti finansavimo šaltiniai, tačiau bus parodyti prioritetai, kurie kartais vienos savivaldybės požiūriu yra svarbūs, o kitos – ne.

Kauno RPT kolegijos pirmininkė Nijolė Dirginčienė padėkojo už plėtros plano pristatymą ir pasakė, kad Birštonui kaip kurortui reikalingi dviračių takai, kurie užtikrins ne tik rekreacijos poreikį tačiau ir susisiektų, kadangi darbuotojai iš netolimų gyvenviečių į kurortą taip

pat galėtų atvykti pasinaudodami šia transporto priemone. Kolegijos pirmininkė paragino ministeriją kuo greičiau parengti žemėlapi, kuriame būtų matomos prioritetinės dviračių takų jungtys. Pirmininkė pažymėjo, kad ministerija žengė svarbų ir reikalingą žingsnį, palinkėjo sėkmės įgyvendinant planą.

5. SVARSTYTA. Tūkstantmečio mokyklos programos pristatymas

Švietimo, mokslo ir sporto (ŠMSM) ministro patarėja Agnė Andriuškevičienė pristatė programą.

(Pristatymo skaidrės pridedamos).

Tarybos pirmininkas pasiūlė neapkrauti mokyklų mokinių pavėžėjimo organizavimo klausimais, o išdiskutuoti juos ir galbūt perduoti autobusų parkų direkcijų arba kitų institucijų žinion. Pirmininkas pažymėjo, kad į pavėžėjimo paslaugų organizavimą reikia žiūrėti lanksčiai, kad taip pat savivaldybės, kurios galbūt perduos šią funkciją autobusų parkams, gautų atitinkamą finansavimą.

ŠMSM ministro patarėja Agnė Andriuškevičienė padėkojo už pastabą ir pažadėjo išdiskutuoti ją dar kartą ministerijoje. Patarėja atkreipė dėmesį, kad ne mokyklos, o savivaldybės gaus lėšas mokinių pavėžėjimo organizavimui.

Telšių RPT kolegijos pirmininkas Antanas Černeckis atkreipė dėmesį, kad mažosios savivaldybės, neturinčios 1000 mokinių jaučiasi nuskriaustos ir nesutinka jungtis su kitomis savivaldybėmis, nes joms lengviau organizuoti švietimo procesą savo savivaldybės teritorijoje patiems. Be to, jeigu iki 1000 trūksta vos kelių vaikų, reikėtų galbūt padaryti išimtį.

ŠMSM ministro patarėja Agnė Andriuškevičienė informavo, kad 1000 mokinių kriterijus buvo nustatytas Europos Komisijos kaip protingos investicijos riba. Šių sąlygų ministerija pakeisti negali. Patarėja patikino, kad tikrai galima rasti gerųjų bendradarbiavimo tarp savivaldybių pavyzdžių, kurios remiasi bendradarbiavimu, o ne konkuravimu. Jeigu būtų poreikis, ministerija yra pasirengusi suteikti pagalbos moderatoriaus vaidmenyje.

Tarybos pirmininkas paprašė pranešėjos pakomentuoti situaciją dėl mažiau gabių vaikų profesinio orientavimo. Pirmininkas paaiškino situaciją, kad šiuo metu yra jaučiamas slaugos darbuotojų, socialinių darbuotojų srities trūkumas. Šių darbuotojų gretas galėtų sėkmingai papildyti silpniau besimokantys mokiniai, baigę profesinio mokymo įstaigas. Pirmininkas klausė, kuri programa numato negabių vaikų, bet labai reikalingų verslui, profesinį orientavimą, ką numato ministerija?

ŠMSM ministro patarėja Agnė Andriuškevičienė patikino, kad yra numatytos net kelios priemonės, o visų pirma profesinis orientavimas nuo ankstyvojo amžiaus, kad keistųsi vaikų požiūris į profesinį mokymą. Taip pat ministerija veda derybas su verslo atstovais šiais klausimais. Pranešėja pasiūlė kitame NRPT posėdyje pristatyti išsamiau profesinio orientavimo temą, taip pat mokymosi visą gyvenimą programos projektą.

Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidentas Danas Arlauskas patvirtino, kad verslo atstovų pokalbiai su ŠMSM atstovais vyksta, tačiau nuogąstavo, kad parengta programa nenugultų tiesiog kažkur stalčiuje, o būtų įgyvendinama. Danas Arlauskas pažymėjo, kad jau dabar yra gerų pavyzdžių, kai savivaldos atstovai motyvavo darbdavius priimti mokinius į darbą vasaros atostogų metu mokėdami tam tikras kompensacijas. Konfederacijos prezidentas akcentavo svarbų savivaldos vaidmenį šiame procese.

Tarybos pirmininkas pažymėjo, kad ŠMSM turėtų rengdama tūkstantmečio mokyklos programą pirmiausia mąstė apie gabiausius vaikus, kurie dažnai yra apdovanojami už pasiekimus, vėliau tęsia studijas universitetuose. Pirmininkas ragino ministeriją pagalvoti apie mažiau gabius vaikus ir jų ateitį Lietuvoje, kaip kuo anksčiau juos pastebėti ir nukreipti į tas sritis, kurių reikia pramonei, paslaugų sričiai.

ŠMSM ministro patarėja Agnė Andriuškevičienė patvirtino, kad sutinka su tarybos pirmininku ir pasiūlė skirti šiai temai atskirą posėdį arba posėdžio dalį, kurio metu susitiktų skirtingas sritis kuruojantys ŠMSM atstovai, verslo atstovai ir NRPT nariai.

Tarybos pirmininkas antrindamas patarėjai sakė, kad susitikimo metu reikėtų pagalvoti kaip paskatinti vaikus rinktis tam tikras profesijas. Pirmininkas pažymėjo, kad kaimiškose vietovėse gyvenančių, ypač socialiai sudėtingesnėse situacijose augančių vaikų, informacija apie galimybę įgyti profesiją nepasiekia. Tarybos pirmininkas informavo, kad imsis iniciatyvos suorganizuoti atskirą posėdį šia tema.

Apibendrindamas posėdį pirmininkas padėkojo posėdžio dalyviams už skirtą laiką ir aktyvų dalyvavimą posėdyje, ministerijoms už parengtus pranešimus.

Tarybos pirmininkas

Skirmantas Mockevičius

Posėdžio sekretorė

Dorota Levko